

Handleiding

Naam opdracht

Diervriendelijke producten

Geschikt voor

Groep 7 - 8

Geschikte tijd uitvoering

jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

zeer geschikt

ongeschikt

Benodigde materialen

- Werkbladen
- Een film van Stichting Anti-vivisectie
- Een levende muis + terrarium
- Schrijf- en tekenmateriaal, knip- en plakspullen
- Schrijfplankje met pen of potlood
- Cassetterecorder

Praktische vaardigheden

- De leerlingen kunnen de leefwijze van de muis beschrijven.
- De leerlingen kennen de muis als proefdier.
- De leerlingen weten wat diervriendelijk geteste producten zijn en kunnen hier een aantal voorbeelden van noemen.

Tips voor de voorbereiding

- Leen de video van Anti Vivisectie 'Mens..... of muis'.
- Organiseer voldoende begeleiding.
- Zorg voor voldoende materiaal. Wanneer u niet aan genoeg cassetterecorders kunt komen, kunt u de leerlingen het werkblad voor binnen meegeven. Hierop vullen ze dan direct de antwoorden van de geïnterviewden in.
- Zoek in de omgeving naar een of meerdere drogisterijen. Maak afspraken met een drogisterij om langs te mogen komen met de leerlingen.

Tijdsduur van de opdracht

Circa 3 uur

Aanvullend of vervangend bij

Leefwereld: jaargroep 7 hoofdstuk 10, 13, 14 en 24, jaargroep 8 hoofdstuk 17

Natuurlijk!: deel 3 les 10, deel 4 les 15, 16, 17, 18, 19 en 20

In Vogelvlucht: deel E hoofdstuk 2, deel F hoofdstuk 5 en 6

Natuur in onderwerp en opdracht: deel 5 les 3, deel 6 les 5, 6, en 18

Beschrijving

Lesverloop

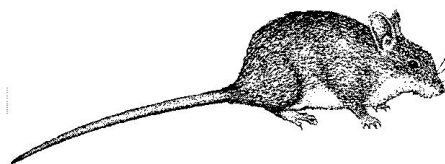
Aansluitingsfase (5 minuten)	Geef aan waar de les aansluit op eerdere lessen over zoogdieren, (kritisch) consumeren of dierenbescherming.
Overlegfase (30 minuten)	Bespreek aan de hand van de levende muis waar hij van nature thuis hoort en wat zijn rol is in de natuur. Ga daarbij in op voedselketens, de muis als prooidier, als gangengraver en als insecteneter. Toon dan de film van Anti Vivisectie (deze duurt ongeveer 10 minuten). Vraag wat de leerlingen van de film vinden. Maak hierbij duidelijk dat gebruik van dierproeven een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de kennis over ziekten en medicijnen. Wanneer gebruik je wel proefdieren en wanneer niet?
Opdrachtfase (15 minuten)	De leerlingen gaan in groepjes naar een drogisterij om producten te zoeken die diervriendelijk en dieronvriendelijk getest zijn. Als ze de producten hebben bestudeerd, interviewen ze een medewerker van de drogisterij en daarna een klant. Hiervoor gebruiken ze het enquêteformulier en de cassetterecorder. Leg de werking van de recorder uit. Terug in de klas verwerken de leerlingen de gegevens van het werkblad en de enquête tot een krantenartikel. De beste artikelen komen in de schoolkrant en als het lukt zelfs in het stad- of streekblad. De overige artikelen kunnen naar de Dierenbescherming of Anti Vivisectie gestuurd worden, zodat zij die kunnen gebruiken bij hun acties voor dierenbescherming.
Praktijkfase (60 minuten)	In groepjes gaan de leerlingen naar de aangewezen drogisterij (alternatief voor de drogisterij is de apotheker). Elk groepje krijgt een werkblad, een enquêteformulier, een schrijfplank met potlood en een cassetterecorder mee. Bij de drogisterij maken ze de opdrachten en houden ze de enquête. Een begeleider loopt mee met het groepje en stimuleert de leerlingen om de opdrachten zorgvuldig uit te voeren. Ook kan de begeleider eventueel vragen van de drogist beantwoorden. Als alle opdrachten zijn gemaakt en alle enquêtevragen zijn beantwoord, keren de leerlingen terug naar de klas.
Verwerkingsfase (45 minuten)	In de klas verwerken de leerlingen hun gegevens tot een kritisch artikel waarin ze hun mening over muizen en dierproeven kenbaar maken. In het artikel staan minimaal de volgende onderwerpen: beschrijving van de natuurlijke omgeving en gedrag van de muis, 2 proeven die gedaan worden op muizen (dieren), 5 diervriendelijke en 5 dieronvriendelijke producten, de mening van de drogist, van de klant en van de leerlingen zelf.
Terugkijkfase (15 minuten)	Spreek de gegevens van de enquête nog eens door met de leerlingen. Verzamel de verschillende meningen over dierproeven en maak duidelijk dat het om persoonlijke keuzes gaat. Ieder moet voor zichzelf afwegen wat hij of zij ervan vindt. Benadruk dat er alternatieven zijn, en dat hierover informatie is op te vragen bij verschillende instanties. Stimuleer de leerlingen om die afweging te maken en als het kan thuis te bespreken.

Achtergrondinformatie

Er zijn veel soorten muizen. Elke muis heeft zijn eigen kenmerken, vaardigheden en gedrag. Hieronder staat een grof gemiddelde beschreven. Gedetailleerde informatie kunt u vinden in de zoogdiergidsen van Thieme, Rebo en Elsevier.

Bosmuis

Spitsmuis

Muizen zijn te verdelen in 2 groepen: planteneters en vleeseters. Daarbij moet gezegd worden dat beide groepen vrijwel alles eten maar dat ze bij voorkeur eten zoals hieronder staat beschreven. De plantenetende muizen leven voornamelijk van wortels, vruchten, bladeren en schors. Dit zijn de huismuis, de bosmuis, de veldmuis en de dwergmuis. De vleesetende muizen eten vooral insecten, spinnen en andere kleine beestjes. Dit zijn de spitsmuizen zoals de bosspitsmuis en de veldspitsmuis.

De voortplanting van muizen verschilt van soort tot soort. Over het algemeen werpt een vrouwtje meerdere keren per jaar een nest van 2 tot 10 jongen. De dracht duurt rond de 3 tot 4 weken. De jongen worden kaal en blind geboren. Na ongeveer 2 weken gaan de ogen open en na ongeveer 8 weken zijn de jongen geslachtrijp.

Muizen zijn echte cultuurvolgers. Dit wil zeggen dat ze dicht bij de mens voorkomen, en zich hebben aangepast aan een door mensen gevormde omgeving. Hij vindt daar voedsel in overvloed. Muizen hebben een eigen territorium, dat ze afbakenen met urine. Indringers hebben hier rekening mee te houden. Bij gevechten worden vooral snorharen en wenkbrauwen afgebeten. Dit zijn ernstige verwondingen voor een muis. Zijn oriëntatie in het donker hangt namelijk voor een groot deel af van zijn snorharen en wenkbrauwen.

Muizen zijn sociale dieren. Ze eten samen en slapen samen. De meeste soorten leven in gemeenschappen met een duidelijke hiërarchie. Voor de verzorging van vacht en lichaam helpen ze elkaar op plaatsen waar ze zelf moeilijk bij kunnen, zoals de rug en de nek. Verder heeft een gemeenschap vaste plekken voor voedsel, ontlasting en rust. De muis is een zoogdier en in grote lijnen te vergelijken met mensen. Muizen worden naakt en bijna blind geboren. De jongen drinken melk bij de moeder, en als ze een maand oud zijn stoeien ze met elkaar. Vaak blijven families hecht bij elkaar. Alleen af en toe trekken volwassen mannetjes weg op zoek naar een nieuw territorium.

Laat de leerlingen eens goed naar de muis kijken. Hoe onschuldig ziet hij er uit met zijn kraalootjes, glimmende vacht en kleine pootjes. Toch jaagt de mens al eeuwen op de muis. De muis kan namelijk schadelijk zijn voor de mens. Omdat ze zich zo

snel voortplanten, vormen ze soms een ware plaag voor boeren, maar ook in huizen en schuren. Daarom doet het veel mensen niets dat muizen gebruikt worden voor dierproeven. Proeven om make-up, zeep of medicijnen te testen. De dieren hebben veel te lijden tijdens hun bestaan als proefdier. Daar tegenover staat dat het gebruik van proefdieren een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de kennis over ziekten en medicijnen. Het gaat om de keuze die vooraf gaat aan de proef. Wanneer mogen muizen en andere dieren gebruikt worden? Voor veel proeven zijn er goede alternatieven, maar niet voor allemaal.

Vraag bij Anti Vivisectie naar de film: 'Mens of muis.' Deze film duurt ongeveer tien minuten en handelt over dierproeven. Informatie over dierproeven en alternatieve producten is te verkrijgen bij:

Alternatieve consumentenbond:	tel. 020 6863338
Anti Vivisectie:	tel. 070 3615915
Dierenbescherming:	tel. 070 3142700

Werkblad

Naam:
Groep:

Dit heb je nodig:

- schrijfplank
- potlood

- Zoek in de winkel 10 diervriendelijk geteste producten.

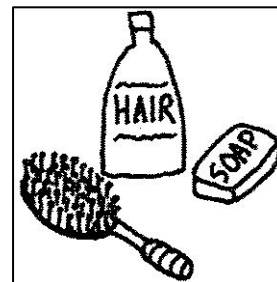
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

- Zoek in de winkel 10 niet diervriendelijk geteste producten.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

- Waaraan kun je de diervriendelijk geteste producten herkennen?

-
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Zoek van onderstaande producten een diervriendelijke en het niet diervriendelijke merk. Zet ook de prijs erbij.

Product	Diervriendelijk merk	Prijs	Niet diervriendelijk merk	Prijs
Parfum				
Aftershave				
Deodorant				
Lippenstift				
Haarlak				
Shampoo				
Zeep				
Tandpasta				
Zonnebrandcrème				
Kleursoeling				
Hoestdrank				

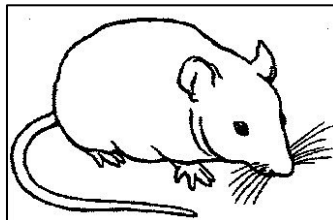
- Zijn diervriendelijk geteste producten goedkoper of duurder dan niet diervriendelijk geteste producten?

goedkoper duurder

Waarom is dat zo, denk je?

.....

.....

- Verzamel in de winkel folders en andere reclame om mee naar school te nemen.

Enquêteformulier voor de drogist

Leg aan de drogist uit dat jullie bezig zijn met een onderzoek naar diervriendelijk geteste producten. Vraag of hij/zij een aantal vragen wil beantwoorden. Vertel dat jullie het gesprek opnemen om op school te kunnen verwerken.

Dit heb je nodig:

- schrijfplank
- potlood
- (cassetterecorder)
- een drogist

- Wat vindt u van dierproeven?
- Vindt u dat er verschil is tussen dierproeven voor make-up en dierproeven voor medicijnen?
- Verkoopt u producten die op een diervriendelijke manier zijn getest?
- Kunt u 3 producten en het merk noemen?
- Waarom verkoopt u die?
- Verkoopt u ook producten die op dieren zijn getest?
- Noemt u eens 3 producten en het merk.
- Waarom verkoopt u die?
- Welke producten verkoopt u het meest: diervriendelijke of niet diervriendelijke producten?
- Hoe kunnen klanten de diervriendelijke producten herkennen?
- Vragen klanten wel eens speciaal naar diervriendelijke producten?
- Welk niet diervriendelijk product gebruikt u zelf wel eens?
- En welke diervriendelijk product?
- Als u de baas zou zijn van een proeflaboratorium, wat zou u dan doen?
- Dank u wel voor uw medewerking.

Enquêteformulier voor de klant

Leg aan de klant uit dat jullie bezig zijn met een onderzoek naar diervriendelijk geteste producten. Vraag of hij/zij een aantal vragen wil beantwoorden. Vertel dat jullie het gesprek opnemen om op school te kunnen verwerken.

Dit heb je nodig:

- schrijfplank
- potlood
- (cassetterecorder)
- een klant

- Koopt u hier vaak?
- Kiest u bewust uw producten?
- Waarom kiest u voor bepaalde producten?
- Kunt u drie dingen noemen waar u op let?
- Let u er ook op of het product diervriendelijk is getest?
- Kunt u 5 merken noemen van diervriendelijke geteste producten?
- Koopt u die producten weleens?
- Waarom wel/niet?
- Koopt u wel eens producten die op dieren getest zijn?
- Waarom wel/niet?
- Wat vindt u van dierproeven?
- Vindt u dat er verschil is tussen dierproeven voor make-up en dierproeven voor medicijnen?
- Als u de baas zou zijn van een proeflaboratorium, wat zou u dan doen?
- Wilt u nog ergens op terugkomen of wilt u nog iets zeggen?
- Dank u wel voor uw medewerking aan deze enquête.

